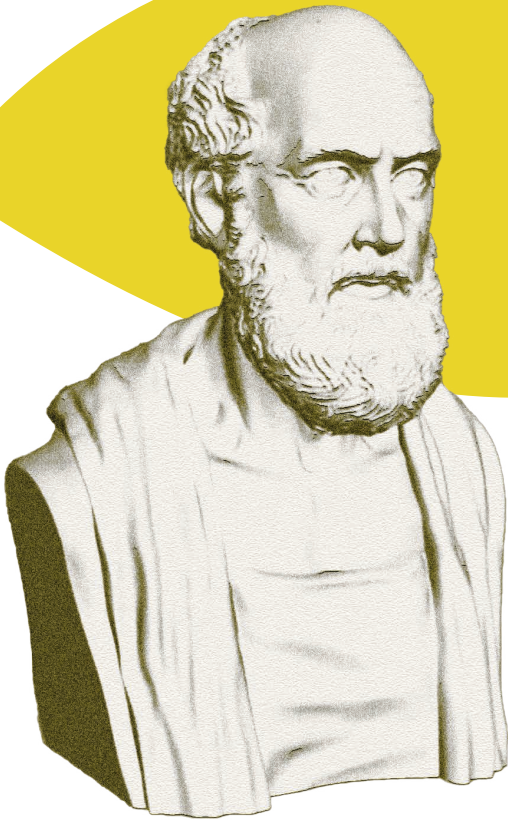

Honours Programme “Rethinking Hippocrates”

05.10.25 – 12.10.25

PROGRAMMA VAN DE CURSUS

Maandag 6 oktober 2025

- 09:30 Introductie
 Wim Distelmans
 Over moraliteit en ethiek. (deel 1)
 Johan Braeckman
- 16:30 Over moraliteit en ethiek. (deel 2)
 Johan Braeckman

Dinsdag 7 oktober 2025

- 09:00 Ethiek en Recht – De dubbele werking van het recht.
 Sonja Snacken
- 11:00 Denkfouten herkennen en vermijden.
 Johan Braeckman
- 16:30 Naar een toekomstbestendige gezondheidszorg.
 Dominique Vandijck

Woensdag 8 oktober 2025

- 08:30 Het Gronings Protocol: Levensbeëindiging bij
 Neonaten en Kinderen.
 Eduard Verhagen en Gerlant van Berlaer

Vrijdag 10 oktober 2025

- 09:30 Over de altijd aanwezige maar minst welkome gast in
 het Medische Domein.
 Bert Keizer
- 11:00 Voltooid leven – wat te denken over het wetsvoorstel Podt?
 Freddy Mortier
- 16:30 Al en het levenseinde: fictie of toch al harde realiteit?
 Ilke Montag

Zaterdag 11 oktober 2025

- 09:00** De strijd voor de depenalisering van vrijwillige zwangerschapsafbreking.
Jean-Jacques Amy
- 11:00** Zoom op de huidige abortushulpverlening in België.
Anne Verougstraete
- 16:00** Waarom de hervorming van de abortuswet na 35 jaar noodzakelijk is.
Petra De Sutter

Moderatoren: Kristine Kloeck en Sonja Snacken

Faculty

Wim Distelmans is radiotherapeut-oncoloog en titularis van de leerstoel 'Waardig Levenseinde' van deMens.nu aan de VUB. Hij pionierde in België voor de erkenning van palliatieve zorg en het recht op euthanasie. Wim Distelmans stond mee aan de wieg van de oprichting van de verschillende organisaties die deel uitmaken van het expertisecentrum 'Waardig Levenseinde' W.E.M.M.E.L. Hij is onder andere voorzitter van het **Forum Palliatieve Zorg**, **Omega** en het **Cédric Hèle Instituut**, richtte met het UZ Brussel het eerste supportief dagcentrum **TOPAZ** en het consultatieteam **ULteam** op. Hij is initiatiefnemer van **LEIF** (LevensEinde InformatieForum) en Nederlandstalige voorzitter van de **Federale Evaluatie- en Controlecommissie Euthanasie**. Hij was laureaat o.a. in 2003 van de Arkprijs van het Vrije Woord, in 2015 van de Prijs Vrijzinnig Humanisme en in 2016 ontving hij het Ereteken van de Vlaamse Gemeenschap. Sinds 2014 organiseert hij samen met Inge De Hertogh en Thierry Van Calster één à twee keer per jaar buitenlandse studiereizen over een specifiek thema rond het levenseinde.

Kadering van de cursus en de locatie.

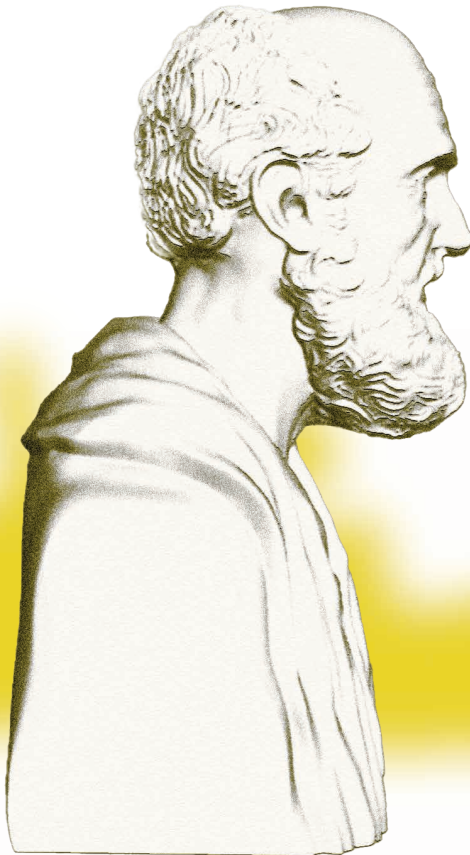
Het Honours programme “Rethinking Hippocrates” is een compacte cursus aangaande “ethische vraagstukken over leven en dood”. Om ons ethisch kompas optimaal te kunnen updaten, komen hierin vooral brandend actuele thema’s aan bod. Maar vooraleer hierop te focussen wordt eerst helder uitgelegd wat het begrip ethiek in feite betekent. En wat het spanningsveld is met de hieruit voortvloeiende wetgeving en omgekeerd hoe een wettelijk kader ethische normen kan beïnvloeden. Er werd geopteerd deze uitzonderlijke residentiele opleiding te laten doorgaan op Kreta omdat Griekenland nu eenmaal de bakermat is van de westerse filosofie en ethiek. Hierdoor wordt er getracht de juiste atmosfeer te creëren – zowel tijdens de sessies als tussendoor – om deze moeilijke materie optimaal te kunnen assimileren. De dagelijkse opleiding – telkens verzorgd door (een) topspecialist(en) ter zake – wordt daarom ook afgewisseld met bezoeken aan archeologische of andere sites, met speciale aandacht voor interactie tussen de participanten, docenten en moderatoren.

Sabien Bauwens was nauw betrokken bij de inhoud en logische opbouw van deze opleiding. Twee ervaren moderatoren, Kristine Kloeck en Sonja Snacken zullen de sessies in goede banen leiden.

Johan Braeckman was tot voor kort hoogleraar wijsbegeerte aan de Universiteit Gent. Hij doceerde tevens aan de Universiteiten van Brussel en Amsterdam en was promotor van een twintigtal doctoraatstudenten. In diverse boeken en hoorcolleges bespreekt hij wijsgerige en wetenschappelijke kwesties, gaande van evolutietheorie en complotdenken tot euthanasie en drogredenen.

Meer biografische info:

https://nl.wikipedia.org/wiki/Johan_Braeckman.

Over moraliteit en ethiek.

Mensen zijn morele wezens. We ontwikkelen spontaan morele emoties en keuren opvattingen en gedrag al dan niet goed op basis van groepspsychologische mechanismen. Ethiek is een wijsgerige discipline die rationeel en theoretisch reflecteert over de (on) geldigheid van onze morele intuïties. We verhelderen het onderscheid en geven aan hoe we tot beter geïnformeerde en meer genuanceerde ethische reflectie komen.

Denkfouten herkennen en vermijden.

Het menselijk brein is niet geëvolueerd in functie van logische waarheid, zelfs niet van empirische geldigheid. Niettemin hebben we best indrukwekkende denkvermogens, anders hadden we nooit wiskunde en wetenschap kunnen ontwikkelen. Maar het denken gaat ook geregeld de mist in. Reeds Aristoteles maakte een analyse van de denkfouten die we geregeld maken. In onze tijd leerden we er veel over bij dankzij het onderzoek van mensen zoals Daniel Kahneman en Amos Tversky. We bespreken hun inzichten en leggen de relevantie uit voor de geneeskunde.

Sonja Snacken is jurist-criminoloog en emeritus gewoon hoogleraar criminologie en rechtssociologie aan de Faculteit Recht en Criminologie van de Vrije Universiteit Brussel. Haar onderzoek focust op bestraffing en mensenrechten in België en Europa, evenals op verschillende vormen van extreme menselijke afhankelijkheid, zoals in gevangenissen, ziekenhuizen of bij levenseindevragen. Zij heeft hierrond een 40-tal onderzoeksprojecten gevoerd en publiceerde talrijke boeken en internationale en nationale artikelen. Zij droeg bij tot de Europese standaarden (Raad van Europa) en de Belgische wetgeving betreffende bestraffing en mensenrechten. Zij participeert in publieke en politieke debatten via de media en adviescommissies voor Justitie. Zij ontving hiervoor verschillende wetenschappelijke prijzen (Ernest-John Solvay Excellentieprijs FWO 2010; European Criminology Award, European Society of Criminology 2015; eredocoraten Université Liège 2021 en University Glasgow 2022).

Ethiek en Recht – De dubbele werking van het recht.

De “dubbele werking van het recht” verwijst naar de dubbele wisselwerking tussen het recht en de maatschappelijke en ethische evoluties in een samenleving. Enerzijds beïnvloeden deze evoluties de totstandkoming van rechtsregels. Dit gaat, zeker binnen de bio-ethische sfeer, dikwijls gepaard met een strijd tussen verschillende visies of overtuigingen. Anderzijds worden rechtsregels steeds meer gemaakt om impact te hebben op de maatschappij (en de ethische normen), met als doel het bekomen van gedragsverandering (instrumentele functie van het recht). Daarnaast streeft het recht in een rechtstaat ook eigen normen na (rechtsbeschermende functie). Recht en ethiek zijn evenwel twee verschillende normensystemen, die deels beantwoorden aan een verschillende logica. Dit kan tot spanningen leiden in de (niet-)naleving van de rechtsregels. Bij die naleving is het belangrijk rekening te houden met het bestaan van semiautonome sociale velden, waartoe wij allen behoren, die de uiteindelijke uitkomst mee bepalen.

Dominique Vandijck is hoogleraar in de gezondheidseconomie met een hart voor preventie en gebeten door de toekomst van onze gezondheidszorg. Daarnaast is hij ook co-CEO van Stop Darmkanker en auteur van het boek 'Zorgen voor de zorg. Waarom investeren in gezondheidszorg loont'. Hij is verbonden aan de faculteit geneeskunde & gezondheidswetenschappen van de Universiteit Gent en gastprofessor aan diverse andere universiteiten en hogescholen. Hij is een veelgevraagd keynote spreker, zowel voor een gespecialiseerd als voor een breed publiek. Als publiek gezondheidseconoom is hij regelmatig aanwezig in de media om duiding te geven bij gezondheidbeleidsmatige - en economische thema's.

Naar een toekomstbestendige gezondheidszorg.

Gezondheidszorg heeft als doel het verbeteren van de algemene gezondheid van haar bevolking, het nastreven van een zo gunstig mogelijke uitkomst van zorg voor een individuele patiënt, en het systeem betaalbaar en toegankelijk houden voor iedereen. Echter, dit waarmaken is en wordt een steeds grotere uitdaging. Maar er is ook hoop. De vooruitgang van de wetenschap, technologische ontwikkelingen, nieuwe behandelingen, ... maken dat het moet KUNNEN. De toenemende aandacht voor meer persoonsgerichte zorg toont dat we dat ook WILLEN. Een steeds ouder wordende bevolking, meer mensen met vaak meerdere chronische ziekten, de tsunami aan innovaties, ... leiden tot stijgende zorgkosten. Geen keuze dus, we MOETEN inzetten op een meer op gezondheid/houdgeoriënteerd systeem. Dominique Vandijck wil daartoe een positieve visie overbrengen en gaat voorbij het taboe van een economische benadering van gezondheid en gezondheidszorg. En het goede nieuws is dat iedereen daaraan kan meewerken.

Eduard Verhagen is kinderarts aan het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG). Voorafgaand aan zijn werkzaamheden in Groningen werkte hij vijf jaar op Curaçao (Caraïben). In Groningen was hij klinisch directeur van het Beatrix Kinderziekenhuis/UMCG. Momenteel is hij hoogleraar kindergeneeskunde en pediatrie, afdelingshoofd en voorzitter van de divisie Vrouw & Kind.

Hij behaalde zijn opleidingen Nederlands Recht en Geneeskunde aan de Universiteit Utrecht en voltooide zijn specialisatie tot kinderarts in het Amsterdam UMC. Zijn promotieonderzoek aan de Rijksuniversiteit Groningen richtte zich op besluitvorming rond het levenseinde van pasgeborenen op Nederlandse neonatale intensieve afdelingen (NICU's). Verhagen heeft talrijke wetenschappelijke publicaties op zijn naam staan over ethische besluitvorming en zorg rond het levenseinde. Hij was een van de opstellers van het 'Gronings Protocol' voor levensbeëindiging bij pasgeborenen. Daarnaast leidt hij meerdere nationale onderzoeks- en palliatieve zorginitiatieven en is hij lid en voorzitter van diverse medische, ethische en juridische adviesraden op nationaal en overheidsniveau.

Gerlant van Berlaer is kinder- en spoedarts, intensivist en rampenarts. Hij behaalde zijn doctoraat in de Medische Wetenschappen (Rampeneeskunde) in 2017. Als afdelingshoofd is hij verantwoordelijk voor de pediatrie, kritische zorg in het UZ Brussel. Als Chief Medical Officer werkt hij ook voor de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid in het beheersen van nationale gezondheids crisissen. Hij is professor aan de Faculteit Geneeskunde en Farmacie van de VUB, gastprof voor de Universitaire associaties van

Brussel, Antwerpen en Gent, en hij coördineert de Unit Humanitaire Rampengeneeskunde in het Belgische postgraduaat. Gerlant is voorzitter van de Health Advisory Board van het Belgian First Aid and Support Team (BFAST), en was vrijwillig arts voor humanitaire hulp in Banda Aceh (Tsunami), Gaza (oorlog), Haiti (aardbeving), Zwitserland (bus ongeval), Turkije (aardbeving) en evacuaties van kinderen uit Oekraïne. Hij is course director in Advanced Pediatric Life Support en lid van de PROSA faculteit in Vlaanderen.

Daarnaast is hij pleegvader van vijf, vader van twee, verkozen gemeenteraadslid in Grimbergen, stichtend voorzitter van PICARO (Pediatric International Catastrophe Aid and Relief Organisation) waarmee hij de eerste aardbevingsbestendige scholen bouwde in Haiti.

Het Gronings Protocol: Levensbeëindiging bij Neonaten en Kinderen.

Welkom bij deze ochtend over het Gronings Protocol: een onderwerp dat medische en ethische grenzen verkent binnen de zorg voor ernstig zieke neonaten en kinderen. Deze bijeenkomst biedt inzicht in de complexe afwegingen rond levensbeëindiging en plaatst deze binnen de bredere context van levenseindezorg.

We starten met uitleg over kernbegrippen zoals “passieve euthanasie”, “palliatieve sedatie”, “actieve levensbeëindiging” en “euthanasie”. Vervolgens krijgt u achtergrondinformatie over de ontwikkelingen rond levensbeëindiging bij pasgeborenen en kinderen in Nederland en België, inclusief relevante wet- en regelgeving. We verdiepen ons daarbij ook in ethische en juridische vraagstukken, zoals de autonomie van het kind, de rol van ouders, en de morele grenzen van het beëindigen van ondraaglijk lijden. Tot slot nodigen we u uit voor een interactieve discussie aan de hand van casuïstiek, waarbij ruimte is voor reflectie op de dilemma’s die dit protocol met zich meebrengt. Samen verkennen we hoe zorgprofessionals, ouders en samenleving omgaan met deze gevoelige thema’s.

Bert Keizer studeerde filosofie in Engeland en geneeskunde in Amsterdam. Hij werkte tot 2015 in Amsterdamse verpleeghuizen. Na zijn pensioen werkte hij voor het Expertisecentrum Euthanasie. Sinds 1994 is hij actief als schrijver over geneeskunde en filosofie in columns in Trouw, Filosofie Magazine en Medisch Contact. Hij schreef een inleiding over leven en werk van Wittgenstein en vertaalde een selectie uit de brieven van Emily Dickinson. Hij is auteur van het boek "Voltooid" over voltooid leven. Zijn meest recente boek is "Het Raadsel van de Geest", een filosofische zoektocht.

Over de altijd aanwezige maar minst welkome gast in het Medische Domein.

Geneeskunde is drie keer wakker geworden. Eerste ontwaken, de Grieken, de pre-Socratici, Hippocrates, de humores die in balans zouden moeten zijn. Een tweede ontwaken (die sappen hielden het lang vol) begint ergens eind 18 e begin 19 e eeuw. Laennec, Morton, Virchow, Semmelweiss, Mathijssen, Pasteur, Koch, Röntgen etc. Na 1900 spreekt men van de opkomst en al maar verdere opkomst van moderne geneeskunde. De ontdekking van insuline, het ECG, penicilline, de kunstnier, epidemiologie, de heupprothese, orgaantransplantatie enz. Het kon niet op. Totdat geneeskunde zich ook de sterfkamer in begaf om zich daar te gaan misdragen. We zullen stilstaan bij Wittgenstein's opmerking: Wij voelen dat zelfs wanneer alle mogelijke wetenschappelijke vragen beantwoord zijn, onze levensproblemen nog geheel niet zijn aangeroerd. De diagnostische obsessie die er toe leidt dat de dokter tevreden is als hij weet wat de diagnose is, zonder acht te slaan op de vraag hoe laat het is in het leven van de zieke mens. We komen bij het derde ontwaken: de high tech variant van geneeskunde maakt het leven van zieken soms nog erger, zeker als het om oude of stervende mensen gaat. De euthanasiepraktijk was het resultaat. En al gauw vroegen niet alleen zieken om de dood, maar ook mensen die leden onder hoge lege ouderdom. We durven immers veel meer nu we weten dat er niets is na de dood. Historisch is dit sterven in gesprek met je geliefden een unicum. We hebben dit nog nooit zo gedaan. De term 'Voltooid leven' is te sympathiek. Het gaat echt niet altijd om een prettige afronding in een stoïcijnse bui.

Freddy Mortier is emeritus hoogleraar UGent, vakgebied ethiek. Hij studeerde wijsbegeerte aan UGent en Paris-Sorbonne. Hij is lid van de onderzoeksgroep Zorg voor het Levenseinde (UGent-VUB) en publiceerde vooral over bioethiek (levenseinde), ook over levensbeschouwing en religiefilosofie. Hij is ere-vice-rector van de UGent en ere-voorzitter van deMens.nu (Unie Vrijzinnige Verenigingen).

Voltooid leven – wat te denken over het wetsvoorstel Podt?

Ik zet eerst uiteen wat voltooid leven als “psycho-klinisch” gegeven is, en wat we weten, uit vooral het Nederlandse Perspectief-onderzoek, over het voorkomen ervan. Ik geef ook een kort overzicht van hoe het eerste wetsvoorstel van D66 (Dijkstra) tot stand is gekomen en wat de reacties erop waren; hoe het tweede wetsvoorstel (Podt) antwoordt op een aantal overwegingen van (het Nederlandse equivalent van de Belgische) de Raad van State. Ik ga ook in op de meest voorkomende bezwaren tegen een wettelijke regeling (de-medicalisering ingrepen rond levenseinde versus uitbreiding bevoegdheden artsen, arbitrariteit leeftijdsgrens, zeldzaamheid van de ‘indicatie’ en praktische substitueerbaarheid door “stapeling van aandoeningen”) en op de sociologische ontwikkelingen die de vraag naar levenseindehulp bij voltooid leven zullen aanscherpen.

Ilke Montag is van opleiding arts nucleaire geneeskunde. Ze combineert haar klinische ervaring met academische inzichten en werkte als medisch directeur in verschillende ziekenhuizen. Momenteel is ze raadgever medisch beleid bij het Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten. Haar expertise omvat ethiek, gezondheidsrecht, centraal patiëntendossier en kwaliteitsvolle patiëntenzorg. Ze zet zich in voor kwaliteitsverbetering; o.a. als Qualicor-auditor, en geïntegreerde zorg en is actief in verschillende adviesraden en commissies. Als de eeuwige studente verdiept ze zich in filosofie, rouwbegeleiding, herstelondersteuning en de door technologie gedreven toekomst van de zorg. De nog resterende vrije tijd brengt Ilke graag door in de natuur, achter het fornuis of in een cultureel centrum.

Haar analytische benadering en praktijkervaring maken haar een inspirerende gids voor deelnemers die hun ethisch kompas willen aanscherpen.

AI en het levenseinde: fictie of toch al harde realiteit?

Kunstmatige intelligentie (AI) wint snel terrein in de gezondheidszorg en wekt steeds vaker de vraag op: kan AI ook een rol spelen in de begeleiding van het levenseinde? Waar technologie traditioneel werd ingezet voor diagnose en behandeling, schuift AI nu ook op richting meer existentiële domeinen zoals palliatieve zorg, rouw- en stervensbegeleiding. Denk aan voorspellende algoritmen die het overlijden kunnen anticiperen, of digitale assistenten die gesprekken aangaan over wensen rond het levenseinde. Maar roept dit vooruitzicht niet fundamentele ethische, menselijke en spirituele vragen op?

In deze presentatie verkennen we, na een korte introductie in de basisaspecten van AI, het spanningsveld tussen technologische vooruitgang en menselijke waardigheid. Is AI werkelijk in staat om empathie te tonen of morele keuzes te ondersteunen, of blijft dit een illusie die afleidt van de essentie van menselijke nabijheid? Door kritisch te reflecteren op zowel de beloftes als de grenzen van AI bij het levenseinde, willen we nagaan in hoeverre deze ontwikkelingen realiteit zijn of toch eerder sciencefiction.

Jean-Jacques Amy werd in de gynaecologie-verloskunde opgeleid in de VS en deed twee jaar burgerdienst in Oeganda. Hij was hoogleraar aan de VUB en diensthoofd aan het AZ-VUB, covoorzitter van de Fédération Laïque de Centres de Planning Familial en hoofdredacteur van de European Journal of Contraception and Reproductive Health Care. Hij werd in de jaren 1980 viermaal veroordeeld tot gevangenisstraffen met uitstel voor het verrichten van abortus en weigerde sinds 1982 om zijn lidgeld aan de Orde van Geneesheren/Artsen te vereffenen. Zijn essay 'La bête rôde encore', over het aanzetten tot haat verscheen in 2017 en zijn monografie ' "Anoniem" is een vrouw', handelend over de strijd voor gelijke rechten, in 2019. In 2021 werd hem de Prijs Vrijzinnig Humanisme toegekend. Zijn voornaamste tijdspassing bestaat nu uit het schrijven van protestbrieven (13 aan de Israëlische president Isaac Herzog) en het lezen (één boek per week). Hij hekelt identitaire denk- en gedragspatronen.

De strijd voor de depenalisering van vrijwillige zwangerschapsafbreking.

Geboorteregeling is nauw verbonden met de vrijheid van gedachte, -van meningsuiting en -van de pers; het zelfbeschikkingsrecht, het recht op leven en dat op gezondheid; een seculier onderwijssysteem; een waakzame openbare opinie, sociale bewogenheid, militantisme en burgerlijke ongehoorzaamheid; het nemen van risico's (op veroordeling en gevangenschap); vrouwenemancipatie; seksuele en reproductieve gezondheid en -rechten; verantwoord ouderschap – al deze kenmerken zijn essentiële ingrediënten van democratische samenlevingen. De toegang tot anticonceptie en gelegaliseerde abortus vergde in verscheidene landen – waaronder, in de eerste plaats, België! – een lange en harde strijd. In alle betrokken landen daalden de morbiditeit t.g.v. abortus, de moedersterfte en de kindersterfte drastisch. Waar beperkingen aan abortushulpverlening zijn opgelegd, is het een ethische plicht voor het gezondheidspersoneel om de wet bewust te overtreden. Dit is de leidraad van mijn verhaal: het depenaliseren van abortus is een vereiste in een democratie.

Anne Verougstraete was tot 2017 (pensioen) diensthoofd van VUB-Dilemma: centrum voor hulp bij ongeplande zwangerschap en abortus van de VUB. Anderzijds werkte zij in het Erasmus ziekenhuis (ULB; obstetrie) na 20 jaar werken in de kliniek César De Paepe (hartje Brussel).

Zij studeerde af (VUB) in 1979. Na een eerste jaar specialisatie gynaecologie-verloskunde bij Dr W. Peers, beëindigde zij haar opleiding bij Professor J-J Amy. Gedurende decennia gaf zij les over anticonceptie en abortus aan artsen en hulpverleners in beide landsdelen.

Ze was Belgische vertegenwoordiger (I van de 2) van de European Society of Contraception and Reproductive Health Care en zetelde lang in de Board van FIAPAC (Fédération Internationale d'Associés Professionnels de l'Avortement et de la Contraception). Ze is lid van de Nationale Evaluatiecommissie « Abortus » sedert 2009. Ze is expert voor de VUB in het "Interuniversitair, multidisciplinair en onafhankelijk comité belast met de studie en de evaluatie van de praktijk en de wetgeving inzake vrijwillige zwangerschapsafbreking": academisch rapport in 2023 op verzoek van de federale "Vivaldi" meerderheid.

Foto door Bart Dewaele

Zoom op de huidige abortushulpverlening in België.

Na de abortuswet van 1990 duurde het nog een 10-tal jaar voor er een financiële oplossing kwam voor abortus in de centra buiten het ziekenhuis: de “RIZIV conventie”.

De abortushulpverlening is in de twee landsdelen anders georganiseerd. Daar zijn historische en maatschappelijke redenen voor die belicht zullen worden aan de hand van de gegevens van de “Nationale Evaluatiecommissie zwangerschapsafbreking”. Een kijkje in de organisatie van zwangerschapsafbreking in een paar andere Europese landen toont de variatie aan ethische en maatschappelijke normen.

In 2021 besliste de federale “VIVALDI” meerderheid om een “Interuniversitair, multidisciplinair en onafhankelijk comité belast met de studie en de evaluatie van de praktijk en de wetgeving inzake vrijwillige zwangerschapsafbreking” op te richten. Dit comité stelde in 2023 een lijvig academisch rapport op met 25 aanbevelingen en werd unaniem geprezen. Tot nu toe is er niets mee gebeurd... De twee meest gekende aanbevelingen zijn: zwangerschapsafbreking op vraag van de vrouw toelaten tot minimum 18 weken postconceptie en afschaffing van de wettelijke wachttijd van 6 dagen. Deze en andere aanbevelingen van het comité zullen besproken worden en in hun huidige context geplaatst worden.

Petra De Sutter is sinds 1988 als gynaecoloog verbonden aan de fertiliteitskliniek van het UZ Gent. In 1991 behaalde ze haar doctoraat in de biomedische wetenschappen en deed ze postdoctoraal onderzoek in Chicago, ondersteund door Fulbright- en BAEF-beurzen. Vanaf 2000 is ze professor aan de UGent, en tussen 2008 en 2019 was ze afdelingshoofd van de fertiliteitskliniek aan het UZ Gent.

Haar academische loopbaan werd verder versterkt door een fundamenteel klinisch mandaat van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (2005–2015). Ze bekleedde diverse beleids- en adviesfuncties, waaronder lidmaatschap van het ethisch comité van het UZ Gent, het College van de Hoge Gezondheidsraad en de Koninklijke Academie voor Geneeskunde. Ze zetelde tevens in het bestuur van de Europese Vereniging voor Menselijke Reproductie en Embryologie, en was lid van de raden van bestuur van zowel de UGent als het UZ Gent. Tussen 2014 en 2019 combineerde ze haar klinische en academische verantwoordelijkheden met een politiek mandaat als senator, en vertegenwoordigde ze België ook in de Raad van Europa. Sinds 2019 is ze lid van het Europees Parlement. In de periode 2020–2025 bekleedt ze het ambt van vice-eersteminister in de federale regering. In 2024 werd haar uitzonderlijke bijdrage bekroond met de titel van grootofficier in de Leopoldsorde. Momenteel is ze kamerlid en schepen. In 2025 werd ze verkozen tot rector van UGent. Ze schreef ook een tiental boeken. Haar academische en politieke loopbaan zijn steeds gedreven door ethische waarden en maatschappelijke impact. De verdediging van o.a. seksuele en reproductieve rechten, vormt de rode draad in haar werk.

Waarom de hervorming van de abortuswet na 35 jaar noodzakelijk is.

De abortuswet van 1990 werd deels gedepenaliseerd in 2018.

Overtredingen blijven strafbaar (art. 350 & 351 SWB), wat leidt tot blijvende criminalisering van vrouwen en professionals. Ook blijft de termijn beperkt tot 12 weken na bevruchting, is er de verplichte bedenktijd van 6 dagen, en moet de vrouw geïnformeerd worden over alternatieven, zoals adoptie.

Abortus moet beschouwd worden als een recht op vrije keuze van de vrouw en als een medische handeling. De huidige wetgeving is verouderd en paternalistisch. Nog steeds zijn honderden vrouwen verplicht naar Nederland te gaan omwille van overschrijding van de termijn. Ook de bedenktijd is betuttelend en vernederend. De wetgeving moet dus dringend hervormd worden.

In de vorige legislatuur was er een stand-still omdat de meerderheid geen consensus vond. In het parlement werd een expertencommissie aan het werk gezet, maar CD&V was het niet eens met hun aanbevelingen.

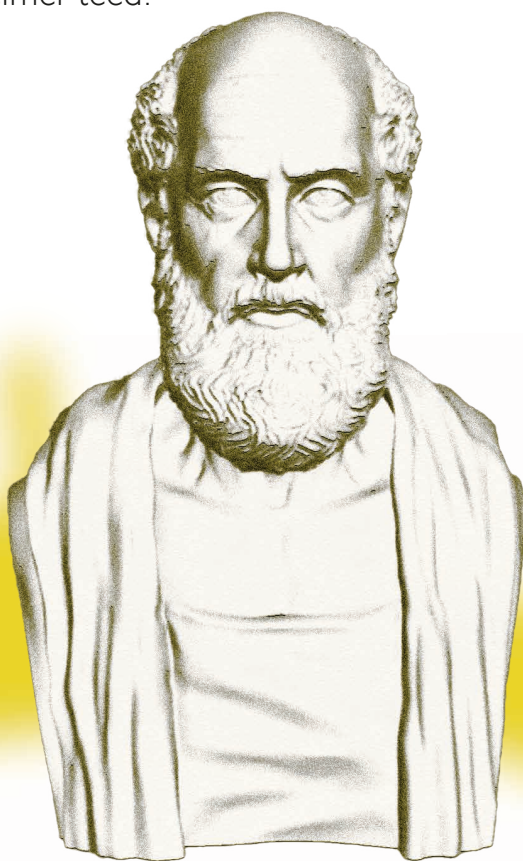
Tijdens de huidige legislatuur hebben Ecolo-Groen, PS, PVDA en Open VLD wetsvoorstellen ingediend om de termijn te verlengen tot 18 weken, en om de verplichte wachttijd af te schaffen.

Daarnaast pleiten ze voor het volledig uit het strafrecht halen van abortus, en het te beschouwen als een medische handeling en een vrouwenrecht. De verplichting om over adoptie te spreken moet worden geschrapt, en ook vrouwen zonder papieren moeten toegang krijgen tot abortus. De verwachting is dat alle oppositievoorstellen zullen sneuvelen en dat de Arizonaregering de termijn naar 14 weken zal verlengen.

Kristine Kloeck studeerde sociologie en criminologie. Gedurende een 40tal jaren heeft zij diverse functies/jobs uitgeoefend op het snijvlak van justitie-geestelijke gezondheid- en welzijnszorg, en dit zowel in onderzoek, in de praktijk en op beleidsvlak.

Kristine was gedurende 30 jaar als hoofddocent collega van prof. Sonja Snacken aan de faculteit Rechten en Criminologie van de VUB. Ze hield nauw contact met en waardeerde sterk de ondersteuning van LEIF-medewerkers toen ze een aantal jaren mantelzorger was voor haar echtgenoot, die aan de ziekte van Alzheimer leed.

Sabien Bauwens is als psychologe al jaren werkzaam binnen het domein van oncologie, palliatieve zorg en levenseindezorg. Dertig jaar geleden startte ze als jonge psycholoog op de dienst Supportieve en Palliatieve Zorg in UZ Brussel waar ze patiënten met een oncologische en/of palliatieve aandoening en hun naasten begeleidde. De noden die ze elke dag ervaarde in haar klinische praktijk motiveerden haar al snel om haar schouders te zetten onder diverse organisaties die de burger ondersteunen bij een waardig levenseinde (zoals TOPAZ, Omega, het Forum, Netwerk Palliatieve Zorg Brussel-Halle-Vilvoorde en ook LEIF).

Ze is tevens medeoprichter van het CHi (Cédric-Hèle-instituut, Vlaams Instituut voor Psychosociale Oncologie) gelokaliseerd in Mechelen. Het laatste jaar is ze werkzaam binnen LEIF '(Levenseinde InformatieForum)'.

Ze is auteur van diverse wetenschappelijke publicaties op het gebied psychosociale oncologie en palliatieve zorg en is redactielid van het tijdschrift 'PEILER' waar ze de wetenschapsrubriek op zich neemt.

